

Uchwała Rady Wydziału Fizyki UW
Nr 57/2013/2014
z dnia 14 kwietnia 2014 r.
Rada Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego
w sprawie zatwierdzenia zagadnień na egzamin dyplomowy na studiach II stopnia
prowadzonych na Wydziale Fizyki UW

Rada Wydziału Fizyki ustala następujące zagadnienia na egzamin dyplomowy na studiach II stopnia prowadzonych na Wydziale Fizyki UW:

kierunek Fizyka

Przedstawiona poniżej lista zagadnień na egzamin magisterski obejmuje problemy, które omawiane były, w różnym stopniu zaawansowania, w ramach zajęć obowiązkowych studiów II stopnia dla studentów, realizujących dowolną ścieżkę specjalizacyjną na kierunku fizyka na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego (WF UW). Część zagadnień wkracza w obszary specyficzne dla prac naukowych, aktywnie prowadzonych na WF UW i dotyczy problemów, które są aktualne dla osiągnięć i badań fizyki XXI wieku. Jednym z elementów egzaminu magisterskiego studenta jest omówienie wylosowanego przez niego zagadnienia zawartego w poniższej liście. Oczekuje się, że student będzie potrafił omówić zagadnienie w szerokim aspekcie, np. tam, gdzie jest to konieczne pokazując problem zarówno z perspektywy fizyki klasycznej, jak i kwantowej, czy mechaniki klasycznej i relatywistycznej. Komisja egzaminacyjna ma prawo podjęcia dyskusji ze studentem w ramach tego zagadnienia, zadając również dodatkowe pytania. Lista zagadnień będzie aktualizowana w miarę zmian treści programowych realizowanych na WF UW

1. Układy inercjalne, zasady względności, transformacja Galileusza, transformacja Lorentza i jej konsekwencje.
2. Oddziaływania fundamentalne; nośniki i zasięg oddziaływań, ładunki i charakterystyczne skale energii.
3. Zasady zachowania w fizyce i ich związek z prawami symetrii.
4. Zasady dynamiki Newtona i granice ich stosowalności; mechanika klasyczna, jako graniczna postać mechaniki kwantowej; nierelatywistyczna mechanika klasyczna, jako granica relatywistycznej mechaniki klasycznej.
5. Postulaty mechaniki kwantowej; pomiar, opis stanu układu.
6. Moment pędu i zjawisko precesji – opis klasyczny i kwantowy.
7. Zasady wariacyjne fizyki; przykłady równań, które można na ich podstawie wyprowadzić.

8. Zasady termodynamiki.

9. Właściwości mechaniczne ośrodków materialnych: ciecze, ośrodki sprężyste, fale mechaniczne.

kierunek Astronomia

Przedstawiona poniżej lista zagadnień na egzamin magisterski obejmuje problemy, które omawiane były, w różnym stopniu zaawansowania, w ramach zajęć obowiązkowych studiów II stopnia dla studentów kierunku Astronomia na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego (WF UW). Część zagadnień wkracza w obszary specyficzne dla prac naukowych, aktywnie prowadzonych w Obserwatorium Astronomicznym i dotyczy problemów, które są aktualne dla osiągnięć i badań astronomii XXI wieku.

Jednym z elementów egzaminu magisterskiego studenta jest omówienie wylosowanego przez niego zagadnienia zawartego w poniższej liście. Oczekuje się, że student będzie potrafił omówić zagadnienie w szerokim aspekcie, np. tam, gdzie jest to konieczne pokazując problem zarówno z perspektywy teoretycznej jak i obserwacyjnej. Komisja egzaminacyjna ma prawo podjęcia dyskusji ze studentem w ramach tego zagadnienia, zadając również dodatkowe pytania. Lista zagadnień będzie aktualizowana w miarę zmian treści programowych realizowanych na WF UW.

1. Obserwowane parametry gwiazd. Diagram Hertzsprunga-Russela.

2. Równanie równowagi hydrostatycznej. Które gwiazdy są w równowadze hydrostatycznej.

a które nie? Jaki jest podstawowy mechanizm pulsacji?

3. Twierdzenie o wiriale. Dlaczego zachodzi zwiększenie promienia gwiazd w późnych etapach ewolucji (kiedy jądro gwiazdy się kurczy)?

4. Produkcja energii i reakcje termojądrowe we wnętrzach gwiazd.

5. Trzy mechanizmy transportu energii w gwiazdach. Kryterium konwekcji Schwarzschilda.

6. Powstawanie gwiazd.

7. Struktura gwiazd w różnych etapach ewolucji.

8. Ewolucja gwiazd. Używając diagramu Hertzsprunga-Russela proszę omówić przypadek gwiazd.

kierunek Zastosowania fizyki w biologii i medycynie, specjalność Fizyka medyczna

Jednym z elementów egzaminu magisterskiego studenta jest omówienie wylosowanego przez niego zagadnienia zawartego w poniższej liście. Oczekuje się, że student będzie potrafił omówić zagadnienie w szerokim aspekcie. Komisja egzaminacyjna ma prawo podjęcia dyskusji ze studentem w ramach tego zagadnienia, zadając również dodatkowe pytania. Lista zagadnień będzie aktualizowana w miarę zmian treści programowych realizowanych na WF UW.

1. Metody leczenia nowotworów, definicje obszarów tarczowych oraz narządów krytycznych.

2. Podstawowe techniki teleradioterapii.

3. Wytwarzanie i charakterystyka wiązek promieniowania: fotony i elektrony.

4. Budowa akceleratora medycznego.

5. Test przeżywalności: na czym polega i jakie ma znaczenie; krzywe przeżycia.

6. Równania Maxwella i ich interpretacja fizyczna.

7. Oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego z materią.
8. Doświadczenia wskazujące na dualizm korpuskularno-falowy.
9. Fale elektromagnetyczne: polaryzacja, prawa odbicia i załamania.
10. Dyfrakcja i interferencja fal.
11. Efekt Dopplera: opis zjawiska i zastosowanie w obrazowaniu.
12. Energia wiązania atomu, energia wiązania jądra atomowego, energie separacji protonu i neutronu w jądrze.
13. Modele budowy atomu.
14. Prawo rozpadu promieniotwórczego; rozpad sekwencyjny.
15. Rozpad i :warunki energetyczne, parabole mas.
16. Widmo ciągłe i charakterystyczne w promieniowaniu rentgenowskim.
17. Metody wytwarzania izotopów promieniotwórczych dla medycyny nuklearnej.
18. Porównanie właściwości izotopów diagnostycznych i terapeutycznych.
19. Radiofarmaceutyki do diagnostyki PET znakowane ^{18}F - otrzymywanie i zastosowania.
20. Generatory: galowy i technetowy - zasada działania i zastosowania w medycynie nuklearnej.

kierunek Zastosowania Fizyki w Biologii i Medycynie, specjalność Neuroinformatyka

Jednym z elementów egzaminu magisterskiego studenta jest omówienie wylosowanego przez niego zagadnienia zawartego w poniższej liście. Oczekuje się, że student będzie zagadnienie w szerokim aspekcie. Komisja egzaminacyjna ma prawo podjęcia dyskusji ze studentem w ramach tego zagadnienia, zadając dodatkowe pytania. Lista będzie aktualizowana w miarę zmian treści programowych realizowanych na WF UW.

1. Zjawisko Dopplera i jego zastosowanie w medycynie.
2. Dyfrakcja i interferencja fal.
3. Doświadczenia wskazujące na dualizm korpuskularno-falowy.
4. Oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego z materią.
5. Zasada nieoznaczoności Heisenberga.
6. Opis potencjału pola elektrycznego oraz magnetycznego. Równania na potencjały.
7. Rozwinięcie multipolowe potencjału elektrycznego i magnetycznego.
8. Równania Maxwella, ich interpretacja fizyczna.
9. Wektor Poyntinga, gęstość energii w próżni i w materii.
10. Fale elektromagnetyczne: prawa odbicia i załamania.
11. Potencjały opóźnione: elektryczny i magnetyczny.
12. Pojęcie dipola prądowego i źródeł prądowych w przewodniku objętościowym.
13. Problem wprost i problem odwrotny w EEG i MEG.
14. Powstawanie sygnału EEG.
15. Fizyczne podstawy powstawania artefaktów sieciowych w EEG.
16. Analiza wariancji (ANOVA).
17. Problem wielokrotnych porównań w statystyce.
18. Analiza składowych głównych i analiza składowych niezależnych.
19. Chaos deterministyczny.
20. Równania kinetyczne dla reakcji pierwszorzędowych.
21. Pojęcie i przykłady bifurkacji.

kierunek Zastosowania fizyki w biologii i medycynie, specjalność Biofizyka molekularna

Przedstawiona poniżej lista zagadnień na egzamin magisterski obejmuje problemy, które omawiane były, w różnym stopniu zaawansowania, w ramach zajęć obowiązkowych studiów II stopnia. Część zagadnień wkracza w obszary specyficzne dla prac badawczych realizowanych w Zakładzie Biofizyki IFD Wydziału Fizyki UW jak również dotyczy osiągnięć biofizyki XXI wieku. Jednym z elementów egzaminu magisterskiego studenta jest omówienie wylosowanego przez niego zagadnienia zawartego w poniższej liście. Oczekuje się, że student będzie potrafił omówić zagadnienie w szerokim aspekcie. Komisja egzaminacyjna ma prawo podjęcia dyskusji ze studentem w ramach tego zagadnienia, zadając również dodatkowe pytania. Lista zagadnień będzie aktualizowana w miarę zmian treści programowych realizowanych na WF UW.

1. Oddziaływania stabilizujące struktury molekularne.
2. Kinetyka procesu zwijania białek.
3. Analiza spontanicznego zwijania się białek i RNA w ujęciu „pejzażu energetycznego” charakterystycznych stanów przejściowych i stabilnych.
4. Entropia konformacyjna i jej wpływ na stabilizację struktur natywnych biopolimerów.
5. Energia makrocząsteczki w ujęciu klasycznym i kwantowym.
6. Wyznaczanie struktur przestrzennych biopolimerów z rozdzielczością atomową na podstawie wybranej metody.
7. Mikroskopia w badaniach struktur biopolimerów.
8. Wyznaczanie sekwencji biopolimerów liniowych.
9. Wyznaczanie masy cząsteczkowej makromolekuł.
10. Procesy związane z oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego z układem molekularnym.
11. Rezonansowy transfer energii wzbudzenia elektronowego i jego zastosowanie w badaniu makromolekuł.

kierunek Zastosowania fizyki w biologii i medycynie, specjalność Projektowanie molekularne i bioinformatyka

Przedstawiona poniżej lista zagadnień na egzamin magisterski obejmuje problemy, które omawiane były, w różnym stopniu zaawansowania, w ramach zajęć obowiązkowych studiów II stopnia. Część zagadnień wkracza w obszary specyficzne dla prac badawczych realizowanych w Zakładzie Biofizyki IFD Wydziału Fizyki UW oraz w Instytucie Informatyki, Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki UW, jak również dotyczy osiągnięć biofizyki teoretycznej i bioinformatyki XXI wieku.

Jednym z elementów egzaminu magisterskiego studenta jest omówienie wylosowanego przez niego zagadnienia zawartego w poniższej liście. Oczekuje się, że student będzie potrafił omówić zagadnienie w szerokim aspekcie. Komisja egzaminacyjna ma prawo podjęcia dyskusji ze studentem w ramach tego zagadnienia, zadając również dodatkowe pytania.

Lista zagadnień będzie aktualizowana w miarę zmian treści programowych realizowanych na WF UW.

1. Rozwiązywanie elektronowego równania Schrödingera z wykorzystaniem przybliżonej metody Hartree-Focka-Roothana (*SCF-LCAO*) dla układów atomowych i molekularnych.
2. Przybliżenie –elektronowe w metodzie Huckela dla równań *SCF-LCAO*.

3. Metody wyznaczania energii korelacji (*post-SCF*) dla układów atomowych i molekularnych.
4. Podział energii oddziaływania układów molekularnych w przybliżeniu polaryzacyjnym. Podać przybliżoną interpretację fizyczną poszczególnych wkładów.

kierunek Zastosowania fizyki w biologii i medycynie, specjalność Biofizyka i biochemia widzenia

Przedstawiona poniżej lista zagadnień na egzamin magisterski obejmuje problemy, które omawiane były, w różnym stopniu zaawansowania, w ramach zajęć obowiązkowych studiów I i II stopnia dla studentów, realizujących wybraną ścieżkę specjalizacyjną na kierunku Zastosowania fizyki w biologii i medycynie na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego. Oczekuje się, że student będzie potrafił ująć omawiane zagadnienie w aspekcie na tyle szerokim na ile szeroko było ono prezentowane w trakcie zajęć.

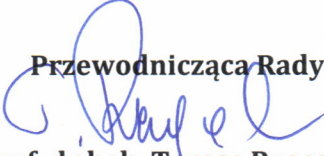
1. Równania Maxwella
2. Światło spolaryzowane
3. Skalarna teoria dyfrakcji światła
4. Czasowa spójność światła
5. Przestrzenna spójność światła
6. Dyspersja światła przy przechodzeniu przez pryzmat i przy ugięciu na siatce dyfrakcyjnej
7. Powstawanie obrazu w opisie optyki falowej
8. Liniowość i przestrzenna niezmienniczość układów optycznych
9. Podstawy działania laserów
10. Mody podłużne i poprzeczne promieniowania lasera
11. Struktura poziomów energetycznych cząsteczki wieloatomowej

kierunek Inżynieria Nanostruktur

Przedstawiona poniżej lista zagadnień na egzamin magisterski obejmuje problemy, które omawiane były, w różnym stopniu zaawansowania, w ramach zajęć obowiązkowych studiów II stopnia dla studentów, realizujących dowolną ścieżkę kształcenia na kierunku Inżynieria nanostruktur na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego (WF UW). Część zagadnień wkracza w obszary specyficzne dla prac naukowych, aktywnie prowadzonych na Wydziale Fizyki i Wydziale Chemii UW i dotyczy problemów, które są aktualne dla osiągnięć i badań fizyki i chemii XXI wieku. Jednym z elementów egzaminu magisterskiego studenta jest omówienie wylosowanego przez niego zagadnienia zawartego w poniższej liście pytań ogólnych. Oczekuje się, że student będzie potrafił omówić zagadnienie w szerokim aspekcie, np. tam, gdzie jest to konieczne pokazując problem zarówno z perspektywy fizyki klasycznej, jak i kwantowej, bądź różnych działów chemii. Komisja egzaminacyjna ma prawo podjęcia dyskusji ze studentem w ramach tego zagadnienia, zadając również dodatkowe pytania. Lista zagadnień będzie aktualizowana w miarę zmian treści programowych realizowanych na Wydziale Fizyki i Wydziale Chemii UW.

1. Równania Maxwella, fale elektromagnetyczne
2. Oddziaływanie światła z materią: procesy, absorpcji, emisji i rozproszenia
3. Propagacja światła w materii funkcja dielektryczna, zespolony współczynnik załamania

4. Spektroskopowe metody badawcze od UV do far-IR, możliwości i przykłady zastosowań
5. Reguły wyboru w spektroskopii optycznej
6. Mikroskopy elektronowe – budowa i zasada działania
7. Mikroskopy z sondą skanującą – budowa i zasada działania
8. Matematyczny opis czystego stanu kwantowego układu oraz stanu będącego statystyczną mieszaniną stanów,
9. Postulaty mechaniki kwantowej – (wielkości fizyczne, pomiar wielkości fizycznych, rozwój układu kwantowego w czasie),
10. Pojęcie splątania stanów w mechanice kwantowej (przykłady stanów splątanych dla układu dwóch cząstek)
11. Spin w układzie dwóch cząstek o spinie $\frac{1}{2}$ (stan singletowy i tripletowy)

Przewodnicząca Rady
prof. dr hab. Teresa Rząca-Urban